

Agder Fylkeskommune
Epost-mottak
Postboks 788 Stoa

4809 Arendal

Salg av eierandeler i porteføljeselskap

Sammendrag

Verd investering AS, tidligere Agder Næringsselskap AS (og Aust-Agder Næringsselskap), er et investeringsselskap som bidrar med risikokapital til gründere og tidligfase-selskap i Agder. Formålet er å øke kapitaltilgangen i regionen slik at det blir lettere å starte og drive selskap som skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i Agder. Når Verd Investering stiller risikovillig kapital til disposisjon for næringslivet må det skje på markedsmessige vilkår.

Agder Fylkeskommune er majoritetseier i Verd Investering AS med 59,52% eierandel. I tillegg er alle kommunene i Agder samt 10 private regionale aktører med på eiersiden. Agder Fylkeskommune har i sin eierskapsmelding kategorisert vesentlighetsgraden for Verd Investering som 'svært vesentlig'.

Ved regionreformen 2020 kom ulike eierskapsstrategier i Vest- og Aust-Agder fylkeskommune til syne. I Aust-Agder ble Agder Næringsselskap i større grad brukt som 'eierskapsinstrument', mens i Vest-Agder stod fylkeskommunen selv for stor grad av eierskap. Dette har ført til at eierskap i ulike samfunnsviktige virksomheter blir ivaretatt forskjellig. I tillegg opplever Verd Investering en utfordring i selskapsporteføljen knyttet til kravet om å operere etter markedsmessige prinsipper (EØS-artikkel 61). Både ulikt eierskap og EØS-reglementet kan bli utfordrende for både Verd investering og de aktuelle porteføljeselskap.

Verd Investering AS (tidligere Agder Næringsselskap) bør derfor selge sine aksjeposter i følgende selskap:

- Innoventus Sør AS – 2.687 aksjer (2,687%) – investertbeløp NOK 873.121
- Pågang Næringshage AS – 20 aksjer (10,0%) – investert beløp NOK 100.000
- Hovden skigymnas AS – 38.9% (antall aksjer er ikke innrapportert til aksjonærregisteret) – investert beløp NOK 388.000
- Totalt investert beløp i disse selskapene utgjør NOK 1.361.121

Investert beløp er sammenfallende med bokført verdi i balansen hos Verd Investering AS for 2023.

Styret i Verd Investering foreslår at Agder fylkeskommune kjøper disse aksjepostene.

Bakgrunn

Verd investering, tidligere Agder Næringssselskap, ble stiftet i 1980 av Aust-Agder fylkeskommune og flere kommuner og regionale aktører i tidligere Aust-Agder. Næringssselskapet bidro med egenkapital til selskap og tilskudd til næringsutviklingsprosjekter i Aust-Agder. I Vest-Agder fylket fantes ikke et tilsvarende virkemiddel organisert i eget selskap. Vest-Agder fylkeskommune stod selv for tilsvarende aktiviteter som næringssselskapet blant annet gjorde i Aust-Agder. På bakgrunn av dette ble det ulike eierskapsstrategier gjennomført på ulikt vis og noe som i dag synliggjøres gjennom felles eierskap, eller ulikt/'manglende' eierskap i samme type selskap. Dette er ikke hensiktsmessig for Agder Fylkeskommune, Verd Investering, eller de aktuelle porteføljeselskap.

Markedsmessige vilkår og EØS-artikkel 61

Det meste av kapitalen Verd Investering benytter til å investere i tidligfase-selskap er fra offentlige aktører, som Agder fylkeskommune og de øvrige kommunene i Agder.

For å avgjøre om en offentlig transaksjon innebærer statsstøtte eller ikke i artikkel 61(1)s forstand, har EU-domstolen, EU-Retten, Kommisjonen og ESA over tid utviklet det som gjerne omtales som markedsaktørprinsippet. Enkelt forklart innebærer prinsippet at offentlige tiltak til fordel for selskaper kan betraktes å ikke innebære statsstøtte i artikkel 61(1)s forstand dersom de er gjort på betingelser som en privat investor ville ha akseptert under markedsforhold.

I praksis kan dette oppsummeres i følgende spørsmål:

- Kan aksjene selges videre (med fortjeneste)?
- Utbetales det utbytte på aksjene?
- Er vilkårene for kjøp av aksjeposten, inkludert prisen for aksjene, noe som vil bli akseptert av private aktører?

Verd Investering måtte endre sine vedtekter og investeringsmandat for å tilpasse seg EØS-avtalens statsstøtteregelverk som kom i 2014. Fylkestinget i Aust-Agder godkjent denne vedtektsendringen og det nye investeringsmandatet i 2014 (sak 61/2014).

Senere har styret i Verd Investering tydeliggjort investeringsmandatet i 2022 for å bedre tydeliggjøre at investeringer skal foretas på markedsmessige vilkår slik at EØS-avtalen etterleves.

Verd's reviderte investeringsmandat ble lagt til grunn for Agder fylkeskommunes deltakelse i emisjonen som har foregått fra 2022-2024. Fylkestinget vedtok å delta i emisjonen med det investeringsmandatet som lå til grunn 3.mai 2022.

Aksjepostene, som Verd Investering ønsker å selge til Agder Fylkeskommune, er av en slik art at det er vanskelig å si at dette er aksjeposter som er ervervet på markedsmessige vilkår. Det innebærer at disse porteføljeselskapene bør opplyse om den kapitalen Verd Investering har

skutt inn av kapital når det f.eks søkes om offentlig støtte via ulike tiltaksordninger for å oppfylle vilkårene i statsstøtte regelverket.

Kapital brukt for å erverve aksjeposten i Hovden skigymnas AS, Innoventus Sør og Pågang Næringshage AS kommer fra forvaltningskapitalen til Verd Investering. Forvaltningskapitalen er bygd opp av innskutt kapital fra alle eiere, offentlige og private, samt realiserte gevinster opp gjennom årene.

Ikke-kommersielle selskap i Verd sin portefølje gir også utfordring for videre investeringsaktivitet for Verd da de 'opptar' plass i porteføljen. Det er vedtatt at selskapet skal maksimalt ha 25 selskap i porteføljen. Ved at Hovden Skigymnas, Innoventus Sør og Pågang Næringshage er en del av porteføljen gjør det vanskelig å investere i nye selskaper før disse, eventuelt andre selskap i porteføljen, er solgt ut.

I en tidligere sak fra 2018 overtok Aust-Agder fylkeskommune aksjepostene Aust-Agder Næringssselskap (nå Verd Investering) hadde i Avigo AS og i Durapart AS (sak 18/113) med begrunnelsen i EØS-avtalens statsstøtteregulverk som kom i 2014.

Felles eierskap

Både Vest-Agder fylkeskommune og den gang Agder Næringssselskap har felles eierskap i to selskap. Det gjelder for følgende selskap:

Selskap	Eierandel (antall aksjer)	
	Agder Fylkeskommune	Verd Investering AS (tidl Agder Næringssselskap AS)
Innoventus Sør AS	11,145% (4.680 aksjer)	6,399% (2.687 aksjer)

Eierskapet i Innoventus Sør AS, som en del av SIVA-operatørene i Agder (inkubator), er også en utfordring for Verd investering AS da det ikke opererer på markedsmessige vilkår.

Det betales ikke utbytte på aksjene og aksjene ansees ikke som omsettelig med mål om gevinst.

Ulike eierskap, samme type selskap ('manglende' eierskap)

I tillegg kommer ulik eierstrategi i Aust- og Vest-Agder fylkeskommune til syne når eierskapet er ulikt hos SIVA-operatørene som er en svært viktig del av virkemiddelapparatet i vår region. Dette vises gjennom ulikt eierskap i de tre ulike næringshagene vi har i Agder:

Næringshage	Eierandel (antall aksjer)	
	Agder Fylkeskommune	Verd Investering AS (tidl Agder Næringsselskap AS)
Lindesnesregionen Næringshage AS (Lindesnes)	7,218% (2.750 aksjer)	-
Lister Nyskaping AS (Lyngdal)	7,915% (216.620 aksjer)	-
Pågang Næringshage AS (Tvedestrand)	-	10,0% (20 aksjer)

Eierskapet i Pågang Næringshage AS, som en del av SIVA-operatørene i Agder (næringshage), er også en utfordring for Verd Investering AS da det ikke opererer på markedsmessige vilkår, og derfor selges ut av Verd investering sin portefølje.

Alle næringshagene har uttalt ønske om at eierskapet er likt for alle næringshagene slik at det blant annet sikrer lik rett og mulighet for styrerepresentasjon fra Agder Fylkeskommune i selskapene.

Utenfor investeringsmandat

Verd Investering (tidligere Agder Næringsselskap) har en eierandel i Hovden skigymnas. Hovden skigymnas eies av Bykle kommune (58,9%), Verd investering (38,9%) og Agder og Rogaland skikrets (2,2%). Hovden skigymnas er en videregående skole, lokalisert i Bykle kommune, som legger til rette satsing av ulike skiidretter på svært høyt sportslig nivå samtidig som elevene kan fullføre videregående skole. Skolen er en internatskole, og det er nå tett dialog med Agder fylkeskommune om bygging av nytt internattbygg. Skolens utdanningstilbud tilbys gjennom Setesdal videregående skole.

Utfra Verd Investering sitt investeringsmandat, og kravet om å drifte selskapet på markedsmessige vilkår (jfr EØS-artikkel 61(1)) bør Verd investering selge sin aksjepost i Hovden skigymnas.

Konklusjon

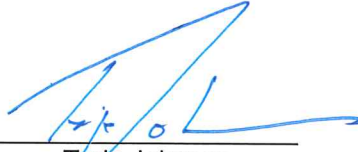
Verd investering kan ikke eie aksjeposter som ikke er ervervet på markedsmessige vilkår jfr EØS-artikkel 61(1).

Ulike eierskapsstrategi i Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommune gjør at eierskapene blir ulikt behandlet. Det vil være en fordel for selskapene og Agder fylkeskommune at aksjepostene konsolideres og kjøpes fra Verd investering.

Styret i Verd Investering håper på en snarlig og positiv behandling hos Agder fylkeskommune på salg av disse aksjepostene til fylkeskommunen.

Arendal, 16.09.2024

Anders Kylland
Styreleder

Terje Johnsen
Daglig leder

Vedlegg:

- Investeringsstrategi Verd Investering AS (Agder Næringssselskap AS)
- Memo fra Advokatfirma CMS Kluge vedr Støtterettslig vurdering av Agder Næringssselskap investeringsstrategi fra 2.februar 2022.